

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROVEDBI
PROVEDBENOG PROGRAMA
OPĆINE LIŠANE OSTROVIČKE
ZA 2024. GODINU**

1. PREGLED STANJA U UPRAVNOM PODRUČJU

Na području Općine Lišane Ostrovičke (u daljnjem tekstu „Općina“ / „Općina Lišane“) u analiziranom razdoblju prisutan je isti trend u kojem prihodi nisu na razini na kojoj bi trebali biti kako bi Općina Lišane mogla provoditi planirane aktivnosti i mjere određene provedbenim programom Općine Lišane Ostrovičke za razdoblje 2021. – 2025. Ipak, Općina Lišane čini sve kako bi ostvarila što bolje rezultate i kako bi pokušala provesti što više planiranog, unatoč ograničenim sredstvima i smanjenim mogućnostima djelovanja.

Provedbeni program Općine Lišane osmišljen je tako da prati potrebe ali i mogućnosti Općine. Od početka mandata uvidjeli su se problemi i stara dugovanja koja su ograničavajući faktor realizacije svega planiranog, pa se u skladu s tim prilagođavaju mjere i aktivnosti i njihova provedba. Godišnji prihodi su puno manji od rashoda, što otežava realizaciju projekata u planiranom razdoblju. Još jedna otežavajuća okolnost je nemogućnost planiranja prijave na projekte zbog neujednačene provedbe i kašnjenja u raspisivanjima najavljenih natječaja, te čestim izmjenama pravila i uvjeta. Općini kojoj svaki projekt može biti presudan za realizaciju godišnjeg proračuna takva situacija nikako ne odgovara jer su joj ograničeni resursi, a samim time i mogućnost prilagodbe na razne pozive.

Pronađeni su načini financiranja određenih projekata poput vrtića gdje je izrada projektne dokumentacije u završnoj fazi. Općina Lišane i dalje planira izgradnju solarnog polja, što bi također donijelo značajna sredstva za općinski proračun. U tu svrhu, uz zadovoljavanje određenih potreba mještana vezanih za prenamjenu poljoprivrednih u građevinska zemljišta Općina je dobila određena sredstva za izmjene i dopune prostornih i urbanističkih planova, izradu novih urbanističkih planova i transformaciju istih te je za iste pokrenuta javna nabava.

Poljoprivreda je identitet prostora Općine i njezin najveći resurs i prilika da se poljoprivredno zemljište Bara aktivira. Finalizirana je izgradnja sustava navodnjavanja financiranog iz EU kohezijskog fonda i državnog proračuna. Lokalna braniteljska zadruga „Agro Lišane“ ima koncesiju nad državnim zemljištem. Sama zadruga je revitalizirana novim mlađim članovima koji su pokrenuli poljoprivrednu proizvodnju i bolju organizaciju poljoprivrednih aktera. U 2024. će Općina podržavati zadrugu da nastavi sa okupljanjem svih u smislu poboljšanja ove aktivnosti.

Veliko poskupljenje električne energije je imalo veliki utjecaj na rad Općine, te se preko HBOR-og kredita realizirala zamjena postojećih rasvjetnih tijela s novim štedljivijim rasvjetnih tijelima. I dalje vrijedi odluka o volontiranju vijećnika kako bi se stvorile dodatne uštede. Volontiranje je nastavljeno i u 2024. godini.

Popis stanovništva unatoč popisnim nelogičnostima je pokazao realno stanje u Općini Lišane. Došlo je do pada broja stanovništva od skoro 10 % što je drastično smanjenje ako uzmemo u obzir mali broj stanovnika. Realna slika je još „gora“ ali Općina vodi brigu da svi stanovnici imaju sve uvjete koji su u ovom trenutku mogući, a najmanje što može učiniti je da stanovnici imaju bezrezervnu podršku u bilo kojem smislu u kojem je to moguće s obzirom na djelatnosti koje Općina obavlja.

Najveće promjene stanja u upravnom području su se dogodile u pogledu prema budućim aktivnostima i odnosu prema istima. Svi projekti o kojima se samo pričalo, sada se nastoje pripremiti kroz dokumentaciju kako bi bili spremni za natječaje i u tom smislu se dogodila najveća promjena i pomak. Dokaz tome su projekti aktivnosti oko vrtića, igrališta, dvorane i sl. gdje je bilo potrebno prvenstveno kvalitetno i pravodobno pripremiti dokumentaciju. Rješavanje imovinsko pravnih odnosa su prioritet, ali ne ovisi o samoj Općini i proces je sporiji od željenog.

S aspekta upravljačke pozicije podigla se transparentnost općinskog tijela što nije bila praksa ranije. Također, pristupa se jako oprezno financijama zbog ograničenog budžeta, ali važno je za istaknuti da se unatoč krizi nije odustalo od socijalnih mjera i davanja prema stanovništvu i udrugama i poticanju održavanja kulturnih aktivnosti i svih dešavanja unutar općine. Nastoji se i educirati ljude kroz radionice i upoznavanje s mogućnostima koje oni eventualno imaju a za koje im Općina Lišane može dati pravodobne informacije i savjetovanje.

Općina Lišane se unatoč ograničenim sredstvima u proračunu bori za realizaciju i ostvarenje planiranih proračunskih stavki i trebala bi uspjeti implementirati sve planirane projekate do kraja mandata. Općinska uprava je stekla već sada ogromno upravljačko iskustvo kroz prijave projekata i sada to iskustvo želi iskoristiti kako bi rezultati u ovom mandatu bili što bliže ostvarenju svih aktivnosti i mjera koje su planirane. Tome pridonosi i stabilno vijeće koje odluke donosi pravovremeno i jednoglasno. Donesen je i proračun za 2025. godinu.

Gorući problem financiranja i neriješenih imovinsko pravnih odnosa velika su kočnica razvoja Općine. Da bi Općina povećala proračun i stvorila bolje prilike za provedbu novih projekata treba podršku svih relevantnih aktera, kako bi se trud i potencijal kojeg Općina Lišane ima mogao iskoristiti u smislu poboljšanja kvalitete života i možebitnog povećanja broja ljudi koji žive na području Općine.

2. IZVJEŠĆE O NAPRETKU O PROVEDBI MJERA

Mjera 1. U sklopu mjere 1. u svrhu unaprjeđenja lokalne prometne povezanosti, povećanja sigurnosti prometna i razvoja prometne mreže, iskorištena su sredstva za asfaltiranje preko natječaja za izgradnju komunalne infrastrukture za nacionalne manjine i utrošeno je za ove aktivnost ukupno 52.746,25 € sa sredstvima Općine i sufinanciranim sredstvima od Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU. Asfaltirana je cesta dužine 400 m u naselju Ostrovica i 315 m u naselju Dobropoljci.

U 2024. godini asfaltirano je ukupno 715 metara cesta.

Javna rasvjeta u gospodarskoj zoni Trolokve je postavljena ali nije puštena u pogon i planira se puštanje u pogon kada dođu prvi investitori i poslovni subjekti. U 2024. nije bilo promjena u ovoj mjeri, osim što je planirana prodaja preostalog dijela zemlje od 15.472 m².

U 2024. postavljena je punionica za električne bicikle s pripadajućim alatima financirana od strane turističke zajednice.

Napravljena je zamjenu rasvjetnih tijela financirana HBOR-ovim kreditom. Napravljena je zamjena rasvjetnih tijela u 3 naselja. Dosadašnjih 320 rasvjetnih tijela se povećalo na 360.

Za mjeru 1 je u 2024. godini Općina je utrošila sredstva u iznosu 289.696,25 €.

Mjera 2. Za provedbu aktivnosti mjere 2. za očuvanje povijesno i kulturno značajnih objekata na području Općine u svrhu razvoja turističkih potencijala i poboljšanja kulturnog života i povećanje trajanja kulturnih dobara, unaprjeđenje turističkih potencijala i očuvanje identiteta planiraju se napraviti pristupne ceste do lokaliteta na kojima će se uređivati sadržaji. Planira se rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i sanacija devastirane škole koja je bila uništena u obrambenom ratu. Plan je da se mjera pokrene početkom 2025. godine. Postupak rješavanja imovinsko-pravnih odnosa usporavaju realizaciju ove mjere.

U 2024. godini nije bilo aktivnosti na gradnji garaže vatrogasnog doma.

Mjera 3. Provedba mjere 3 u 2024. još nije započeta. U tijeku je izrada projekta i stvaranja idejnog rješenja. Dogodila se elementarna nepogoda odnosno poplava zbog koje se još nije krenulo u uređenje, nego će se krenuti nakon sanacije područja.

Za mjeru 3 je u 2024. godini Općina nije trošila sredstva.

Mjera 4. Provedba mjere 4. u svrhu povećanja sadržaja za djecu i roditelje, unaprjeđenja dosadašnjih igrališta, ulaganje u odgoj i obrazovanje djece je provedena kroz sve planirane aktivnosti i utrošeno je 54.210,50 €. Izgrađena je podloga, betonski piloni i montaža dječjeg igrališta koje će biti u sklopu dječjeg vrtića financirano u iznosu od 32.331,25 €, od čega 27.990,00 € iz Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade, a ostatak iz proračuna Općine Lišane. Projekt rekonstrukcije dječjeg vrtića je u završnoj fazi te se uskoro očekuje pokretanje javne nabave i početak izgradnje u 2025. godini. Trošak projektne dokumentacije za rekonstrukciju vrtića u 2024. godini u iznosu od 21.152,50 €.

Mjera 5. Provedba mjere 5 još nije započeta. Planira se urediti info centar u objektu koji je dodijeljen Općini Lišane od strane Hrvatskih cesta, i planira se adaptacija prostora za potrebe zadruge. Prvi korak će biti ishodovanje građevinske dozvole, ali ne prije nekog natječaja za tu namjenu, kako bi se sanirao taj objekt.

Prostor kojeg je do sada koristio DVD, prelaskom DVD-a u novi montažni objekt, zadruga bi preuzela prostor u kojem bi mogla održavati svoje aktivnosti i potreba.

Za mjeru 5 je u 2024. godini Općina nije utrošila sredstva.

Mjera 6. Provedba mjere 6 još nije započeta. Planira se osnovati mjesni odbor u svrhu očuvanja općinske imovine i savjeta mladih kako bi se mladi aktivnije uključili u rad Općine Lišane.

Za mjeru 6 je u 2024. godini Općina nije utrošila sredstva, ali se planira aktivirati savjet mladih do kraja godine.

Mjera 7. Provedba mjere 7. je ostvarena je u 2023. godini u smislu pripreme projektne dokumentacije, građevinske dozvole i svih potrebnih suglasnosti u svrhu osiguravanja dostupnosti sportsko rekreacijskih sadržaja i poticanja razvoja sporta i rekreacije. Za vježbalište na otvorenom je osiguran teren ali se čeka natječaj na koji bi se prijavio ovaj projekt. Trenutno ne postoji izvor financiranja za izgradnju i opremanje igrališta s umjetnom travom. Izgradnja društvenog doma Lišane Ostrovičke se pokušala realizirati kroz prijavu na natječaj, ali na žalost nije prikupljen dovoljan broj bodova, ali dovršen je idejni projekt i sva potrebna dokumentacija pa će se taj projekt pokušati realizirati na neki od budućih natječaja. Za ove natječaje se čekaju adekvatni pozivi za prijavu.

Za mjeru 7 je u 2024. godini Općina nije utrošila sredstva.

Mjera 8. Provedba mjere 8 je u izvještajnom razdoblju ostvarena u planiranoj vrijednosti pokazatelja rezultata u 2 od 3 ključnih aktivnosti i uloženo je 9.215,09 € kroz stipendije i sufinanciranje prijevoza učenika. Isplaćuju se stipendije za 9 korisnika, u odnosu na prijašnjih 5. Srednjoškolcima se sufinancira prijevoz, a svakom učeniku se dodjeljuje jednokratna naknada od 66 €.

Za mjeru 8 je u 2023. godini Općina utrošila sredstva u iznosu 9.215,09 €.

3. DOPRINOS OSTVARENJU CILJEVA JAVNIH POLITIKA

Iskustva prilikom prijave na same natječaje su jako važna i Lišane su tražile pojašnjenja za svaku neuspjelu prijavu na kojoj nisu prošli kako bi kod budućih prijava bili uspješniji, efikasniji i bolji. Taj način upravljanja će zasigurno donijeti bolje rezultate i povećati izgleda na nadolazećim prijavama projekata. Tu Lišane vide priliku za napredak u ostvarenju ciljeva javnih politika kako bi bili bolji u povlačenju potrebnih sredstava.

Uveo se novi sustav digitalizacije poslovanja koji će pridonijeti boljem i efikasnijem, te transparentnijem radu Općine.

Općina Lišane se trudi da bude otvorena prema stanovnicima u smislu podrške i pomoći u bilo kojem smislu a najviše u povezivanju s drugim akterima s kojima mogu uspješnije realizirati svoje vlastite ideje. U tom smislu Lišane nastoje biti javni servis svojim

stanovnicima i dati im svu moguću podršku i pomoć koliko god je to moguće. Stav Općine Lišane je da zbog cjelokupne situacije, sve projekte koje provodi budu „projekti za budućnost“. Iako Općina nije u mogućnosti financirati sve projekte, nastoji pripremiti projektnu dokumentaciju za svaki kako bi bio spreman za prijavu na odgovarajuće natječajne. Rad Općine je transparentan i otvoren prema javnosti, koja često izražava svoje pohvale ili kritike, ali nekada ne postoji dovoljan feedback od ljudi i na tome bi se trebalo pokušati poraditi kako bi se ljudi uključili u rad Općine koliko god je to moguće i kako bi njihova mišljenja služila boljem donošenju odluka. Ovaj način rada je bio zastupljen tijekom cijele 2024. godine, i Općina će nastaviti sa takvim pristupom i dalje.

Jedinstveni upravni odjel čine načelnik, pročelnik, računovodstvo, administrativna referentica, komunalni redar i odgajateljica. Vijeće čini 7+1 član zbog 8. člana koji zastupa nacionalnu manjinu koja nije uspjela dobiti dovoljan broj glasova za vijeće ali je taj član dio vijeća prema zakonu jer je manjinama zajamčeno jedno mjesto u vijeću. Tako da je prisutna neobična situacija u kojoj vijeće ima parni broj vijećnika. Unatoč tome odluke se donose većinom jednoglasno i dinamika donošenja odluka nije narušena niti tom činjenicom niti političkim sastavom. U 2024. godini zadržana je stabilnost vijeća i rad Općine se odvija bez problema kod donošenja odluka.

Unatoč pozitivnom feedbacku od strane posebno mlađeg stanovništva, oni ne vide pozadinski rad u općini, ali se Lišane nadaju da će to pokazati kroz realizaciju projekata. Stav Općine je da potiče zajedništvo i ravnopravnost da bi se postigla konstruktivnost i donošenje ispravnih odluka. Praksa je da se nastoji realizirati projekte koji su trenutno provedivi i realni i to se za sada odrazilo na povećanju kvalitete života stanovništva kroz nekoliko provedenih aktivnosti i mjera. Lišane su mala sredina sa svojim specifičnostima i posebnostima i stav JUO je da se potiče zajedništvo što je vidljivo i odražava se na stanovnike koji imaju više povjerenja u rad općine. I dalje je najveći problem uz financije, sporost u rješavanju birokracije, primjerice rješavanja imovinsko pravnih odnosa, vlasništva i sl. što je nedostatak koji utječe na sporost u rješavanju problema. Primjer je katastarska izmjera na području općine koja je provedena ali se i dalje čeka izlaganje kako bi se moglo aktivirati i ozakoniti zemljišta i s njima upravljati na korist svima kroz zalog za kredite ili prijavu na natječajne i sl. Nedostatak kanalizacije je problem koji se mora riješiti kako bi se zadovoljili minimalni kriteriji komunalne infrastrukture. Prioritet je i rješavanje problema vrtića, jer trenutno postoji samo igraonica s 5-satnim programom. Također školska dvorana je potrebna kako bi se podigli sadržaji u općini. Na tome se intenzivno radi, što je pokazano u tabličnim i drugim dijelovima ovog izvješća.

Bavljenje turizmom i ulaganje u ruralni turizam i poljoprivredu se ističu, uz poljoprivredu kao najveće prilike za Općinu Lišane Ostrovičke zbog blizine atraktivnih turističkih središta i značajnog prirodnog krajolika i izlaza na autoput. Obnovljivi izvori energije su također nešto što Lišane vide kao veliki potencijal (solarni paneli i vjetroelektrane). Na području općine već postoji nekoliko kuća za odmor, međutim trebaju se srediti imovinsko pravni odnosi kako bi te i druge kuće mogle koristiti pogodnosti prijave na projekte, te kako bi kategoriziranjem stekle sve uvjete da se stave u funkciju turizma. Prije svega treba se završiti katastarska izmjera koja je provedena, ali nije završena odnosno nije izvršeno izlaganje. Postoji puno zanimljivih i

atraktivnih lokacija koje bi mogle biti iskorištene u turističke svrhe. Komunalna infrastruktura za to je na zadovoljavajućoj razini i dovoljno je pripremljena za ovakvu vrstu investicija.

Kroz mjeru „Unaprjeđenje putničkog prometa i održavanje javnih prometnica“ do sad, u ovom izvještajnom razdoblju radilo se na svim aktivnostima koje su predviđene u provedbenom razdoblju. Time se pridonijelo doprinosu strateškog cilja. To je pridonijelo ostvarivanju ciljeva izgradnje otporne infrastrukture i promicanju uključive i održive industrijalizacije i poticanju inovacija.

Mjera „Izgradnja i uređenje društveno značajnih objekata“ u ovom izvještajnom razdoblju pridonosi očuvanju povijesno i kulturno značajnih objekata na području Općine u svrhu razvoja turističkih potencijala i poboljšanja kulturnog života, povećanje trajanja kulturnih dobara, unaprjeđenje turističkih potencijala i očuvanje identiteta. Time se doprinijelo strateškom cilju izgradnje otporne infrastrukture i promicanja uključive i održive industrijalizacije i poticanja inovacija, te ojačati gradove da budu uključivi, sigurni, otporni i održivi.

Mjera „Izgradnja i održavanje komunalne infrastrukture“ u ovoj mjeri se doprinosi razvoju komunalne infrastrukture za potrebe stanovnika kako bi se pridonijelo strateškom cilju osiguravanja dostupnosti i izgradnju otporne infrastrukture i održivog upravljanja.

Mjera „Briga o djeci“ kroz aktivnosti je započeta u više ključnih točaka koje pridonose ostvarivanju strateških ciljeva sigurnih, otpornih i održivih gradova te otporne infrastrukture kroz povećanje sadržaja za djecu i roditelje, unaprjeđenje dosadašnjih igrališta, ulaganje u odgoj i obrazovanje djece.

Mjera „Gospodarski razvoj“ provodi se kako bi se osiguralo povećanje turističke ponude i mogućnosti za razvoj OPG-a kao poticaj razvoju gospodarstva kako bi se ostvarila svrha osiguravanja održivih obrazaca potrošnje i proizvodnje.

Mjera „Razvoj lokalnog upravljanja“ je obuhvaćena ovom izvještajnom razdoblju za povećanje transparentnosti i uključivanje većeg broja stanovnika u procese donošenja odluka na lokalnoj razini kako bi se ostvario cilj promicanja mira i uključivog društva za održivi razvoj.

Mjera „Unaprjeđenje dostupnosti sportsko-rekreacijskih sadržaja“ konkretnim i izdašnim sredstvima provode se ključne aktivnosti koje doprinose promicanju mirnog i uključivog društva za održivi razvoj i osiguravanje dostupnosti sportsko rekreacijskih sadržaja i poticanje razvoja sporta i rekreacije.

Mjera „Poticaj obrazovanju i unaprjeđenje uvjeta za obrazovanje“ pridonosi podršci obrazovanju mladih i nadarenih s područja Općine da bi se osigurala svrha uključivog i pravednog obrazovanja za sve.